

Info

Siūloma Baltijos jūros regioną pripažinti prioritetiniu

ES turėtų pripažinti Baltijos jūros regioną vienu iš prioritetinių, skatinti jo ekonomikos plėtrą bei pagerinti jo ekologinę padėtį. Taip teigiama ataskaitoje, kurią ketvirtadienį patvirtino Europos Parlamentas (519 balsų už, 9 prieš, 14 susilaikė).

Baltijos jūra yra viena labiausiai užterštų jūrų pasaulyje. Europarlamentarai mano, jog „už Baltijos jūros taršą kartu atsakingos Rusija ir ES valstybės“. Jie ragina užkirsti kelią galimam naftos išsiliejimui bei sustiprinti laivų eismo saugą Baltijos jūroje. Savo ruožtu parlamentarai pažymi poreikį įgyvendinti laivybos laisvę Baltijos jūroje, įskaitant Kaliningrado sritį.

EP nariai remia Baltijos jūros valstybių tarybos darbą ir kitas regioninio bendradarbiavimo iniciatyvas. Jie skatina regiono šalių energetinį bendradarbiavimą ir ragina jas ištirti galimybes sukurti bendrą energijos rinką, taip pat mažinti regiono energetinį priklausomumą nuo Rusijos.

Parlamentas ragina įgyvendinti „Rail Baltica“ projektą, taip pat iki 2013 m. užbaigti „Via Baltica“ greitkelio statybą teikiant jai reikiamą ES finansavimą. EP nariai taip pat siūlo naują programą „Baltijos jūra be sienų“, skirtą palengvinti regiono šalių (įskaitant Rusiją) sienų kirtimą. Pasak europarlamentarų, „daugumos regiono šalių rinkos yra sąlygiškai mažos“, todėl svarbu regione užtikrinti laisvą asmenų, prekių ir kapitalo judėjimą bei steigimosi laisvę.

Parlamentas pažymi, kad Kaliningrado sritis vis dar kenčia nuo socialinių, ekonominių ir ekologinių problemų – didelės ekologinės rizikos, kurią kelia ten esančios karinės bazės ir ginklai, nemažos sveikatos rizikos, didelio organizuoto nusikalstamumo bei narkomanijos. Deputatai ragina ES ir Rusiją bendradarbiauti šios srities statuso klausimu, taip pat „ištirti galimybę Kaliningrado sričiai ilgainiui suteikti atviresnio ir mažiau militarizuoto bandomojo regiono statusą ir užtikrinti geresnę jo prieigą prie ES vidaus rinkos“.

Europos Parlamente veikia Baltijos tarpfracinė grupė, kuri parengė Baltijos jūros regiono strategiją. Į ją yra įtrauktos tokios priemonės, kurias įgyvendins pačios ES šalys, ir tokios, kurias jos įgyvendins kartu su Rusija. EP nariai siekia, kad panašią strategiją pasiūlytų ir Europos Komisija, o tuomet jai būtų galima numatyti atskirą ES biudžeto eilutę.

Lietuvoje išrinktų europarlamentarų nuomonės

Nors Baltijos regionas „ekonomiškai ir socialiai yra vienas stipriausių ES“, jo šalių gyvenimo lygio skirtumai „šokiruojantys“, kai kuriose jų grėsmingai didėja socialinė atskirtis, – Socialistų frakcijos vardu diskusijoje kalbėjo Justas Vincas **Paleckis**. Deputatas vylėsi, jog svarstoma strategija „turėtų padėti įveikti tokias tendencijas“. Kalbėtojo manymu, „regiono valstybėms reikalinga bendra energetikos rinka“, taip pat „neišvengiamos diskusijos ir konkretūs žingsniai dėl branduolinės energijos“. J. V. Paleckis tęsė: „Gruodžio pradžioje elektros tiltas sujungs Estiją su Suomija, jis turi būti sutvirtintas panašiais Lietuvos – Švedijos ir Lietuvos – Lenkijos tiltais. Strategija ragina greičiau ir tvirčiau jungti Šiaurės Europos ir Vidurio Europos greitkelius, geležinkelius, taip pat ir jūros kelius. Centrinėje kryžkelėje atsiduria Lenkija. Jei Varšuva neskirs didesnio dėmesio šiems projektams, jie ilgam liks popieriuje.“

J. V. Paleckis taip pat atkreipė dėmesį į regiono ekologinį pažeidžiamumą ir pažymėjo būtinybę jame „taikyti griežtesnes aplinkosaugos normas negu numato ES direktyvos“. Deputatas paminėjo ir Kaliningrado sritį, kurios „didesnis atsivėrimas [Europai] arba atvirkštinis procesas liudytų visos Rusijos judėjimo kryptį“. Galiausiai kalbėtojas paragino numatyti atskirą ES biudžeto eilutę Baltijos jūros strategijos finansavimui.

Pastarajam siūlymui pritarė ir Laima Liucija **Andrikienė** (Europos liaudies partija). Deputatės teigimu, nors Baltijos regionas pirmauja Europoje pagal konkurencingumo indeksą, gerovės ir produktyvumo augimą bei mokslines inovacijas, „konkurencinis regiono potencialas ne visiškai realizuotas“. Deputatė tęsė: „Kadangi nėra viena šio regiono valstybė neturi pakankamai didelės rinkos, kad galėtų skatinti reikalingą konkurencinį spaudimą, problemos sprendimas aiškus – tai regiono integracijos didinimas... Šio regiono gilesnė integracija ne tik sudarytų galimybes visai ES tapti labiau dinamiška ir konkurencinga, bet padėtų išspręsti ir kitas ES problemas, tokias kaip energetikos saugumas, bendra energetikos politika, geresni santykiai su Rusija“. L. L. Andrikienė paragino numatyti lėšų Baltijos jūros strategijai pagal Europos kaimynystės ir partnerystės priemonę.

Vytautas **Landsbergis** (Europos liaudies partija) pavadino svarstomą dokumentą „reikšmingu žingsniu visai ES“. Kalbėtojas teigė: „Baltijos dugnas daugelyje vietų jau dabar miręs, ir nuo mūsų priklausys, ar Europoje formuosios nauja Negyvoji jūra. Tą procesą gali labai pagreitinoti nuo Antrojo pasaulinio karo pabaigos paskandinta daugybė vokiškų cheminių ginklų... Tai milžiniškos katastrofos grėsmė ir vandeniui, ir krantams“. V. Landsbergis tęsė: „Kuršių Nerija yra UNESCO įtraukta į Pasaulio kultūros paveldo registrą. Jos grožį sukūrė gamta ir žmogus, ir dabar žmogus gali ją sunaikinti, o abstraktus „pasaulis“ neapgins. Jūros rytiniuose krantuose gyvena senos tautos, kurios tikrai nenorėtų bėgti dėl ekologinių katastrofų, jeigu jų sukeltų naujasis laukinis posovietinis kapitalizmas.“

Deputatas toliau kalbėjo: „Noriu pabrėžti ne vien „Gazpromo“, bet ir Vokietijos vyriausybės atsakomybę už Rusijos – Vokietijos sandėrio dėl vadinamojo Šiaurės dujotiekio pasekmes, jeigu jį statant būtų paliesti mirtinų nuodų sandėliai Baltijos dugne. Europos Sąjunga, kuri palaimino dujotiekio finansavimą be jokių tyrimų ir garantijų, turi prisiimti ne mažesnę atsakomybę už visokeriopas šio tariamai „gryno verslo“ pasekmes. Tai reiškia – ir už ekonomines diskriminacines, ir už politines Europos dezintegracijos, ir už visas ekologines demografines galimų nelaimių pasekmes.“

Pažymėjusi, jog „geopolitinę [Baltijos] regiono reikšmę daug metų buvo bandoma sumenkinti“, Margarita **Starkevičiūtė** (Liberalų ir demokratų aljansas) pasidžiaugė, jog svarstoma ataskaita „bando suteikti pagreitį Baltijos regionui, kuris iš tiesų yra varomoji modernizacijos proceso Šiaurės Europoje jėga, o šiuo atveju gali būti ir modernizacijos proceso visoje ES varomoji jėga“. Be to, pasak deputatės, ši ataskaita atitinka pagrindinę Europos Parlamento veiklos idėją – priartina prie žmonių sprendimų priėmimą.

Alexander STUBB (PPE-DE, FI)

A6-0367/2006

Dėl Šiaurės dimensijai skirtos Baltijos jūros regiono strategijos

N.B. :

Iniciatyvos procedūra. Svarstymas: 2006-11-15. Balsavimas: 2006-11-16

Susisiekti :**Robertas POGORELIS**

Spaudos tarnyba

El. paštas: spauda-LT@europarl.europa.eu

BXL: (32-2) 28 32006

STR: (33-3) 881 74642